

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI és TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Savoboda József könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.</p>	<p>Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, ÜGYVÉB.</p>	<p>Nyitlertéri ozikkek soranként 40 fillérért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak</p>
---	--	--	---	--

A közigazgatási eljárás egyszerűsítése.

Addig is tehát, míg a közigazgatás tervbe vett általános nagy reformja megvalósulást nyer, Széll Kálmán belügyminiszter a törvényhozástól nyert felhatalmazás alapján több szakférfi meghallgatása után elkészítette és megküldötte a vármegyéknek azt az ötrendbeli terjedelmes utasítást, melyek által a közigazgatás nyúlgéin vél segíthetni.

Erre kettős ok indította a minisztert. Az egyik az írásbeliség, a bürokrátizmus és a formások túltengésének megakadályozása, a másik a közigazgatási ügyvitel szétágozó rendszertelenségének megszüntetése és egyöntetűvé tétele, figyelemmel arra, hogy Magyarország hatvanhárom vármegyéjében hatvanhárom féleképpen jártak el eddig a közigazgatási ügyek kezelésénél. De az egyszerűsítéssel kapcsolatban egy más cél is lebegett Széll Kálmán szemei előtt, t. i. az írásbeliség és a formások apasztása mellett a szóbeliség meghonosítása, vagy is a szóbeliség és közvetlenség elvének alkalmazása mellett a sajtó, a hírlapirodalom, a modern forgalmi és közlekedési eszközök, mint a távbeszélőnek erre szükség esetén minél gyakoribb felhasználásával a közigazgatásnak legközvetlenebb összeköttetésbe hozása az éllel. El akarja tehát érni azt a célt, hogy a tisztviselői kar a túlzott írásbeliség nyúlgétől megszabadulva, több időt szentelhessen az ügyeknek érdemben való elintézésére is, hogy a felekkel való közvetlen érintkezés folytán gyorsabban, pontosabban legyenek eldönthetők a jogvita kérdések, mint a szokásos jegyzőkönyvek és csatolt iratok alapján, melyekből lehetetlen a tényállást oly pontosan megállapítani, mint szóbeli, esetleg helyszíni tárgyalás során.

Ennek az új rendnek a keretében, mely 1903. január 1-én lépik életbe, egy fontos vallás erkölcsi momentum is helyet foglal, minek eddig a bürokrátikus felfogás nem adott helyet, a midőn Széll

Kálmán tekintettel az ünnepek szentségére és figyelemmel a hivatalnokok pihenhetésére a három nagy egyházi ünnepet, úgy mint Husvét, Pünköst és Karácsony ünnepet, vasárnapokon és nemzeti ünnepeken szünetet rendel a tisztviselőknek és csak azt kívánja meg, hogy a sürgősebb és halasztást nem tűrő ügyek elintézése végett a tisztikarból és a segéd, kezelő személyzet tagjai közül egy-egy a hivatalban felváltva jelenjen meg ezeken a napokon is.

Ezenkívül az új rendtartás a levelezésben a tulságos udvariasságot is korlátoz közé szorítja s eltörli egyúttal a hosszú, cikornyos és felesleges címzéseket, p. o. „Van szerencsém” stb. szövegeket. Ezután csak ilyen címzések és megszólítások lehetnek a hivatalos iratok: Belügyminiszter ur! Jelentem stb. Ellenben az új ügyviteli szabályzat szoroson megköveteli a tisztviselőktől, hogy a felekkel szemben előzékenyek, szolgáltkészek, udvariasak legyenek. Kérdésközös esetén a feleket felvilágosítással, értesítéssel ellátni tartoznak, vagy ha ez nem áll hatáskörükben, a feleket utbaigazítással ellátni kötelesek. Ez a felekkel való udvarias bánásmód fegyelmi vétség terhe mellett különös szigorúsággal megvan hagyva a községi és körjegyzőknek is, kiket egyes-bajos dolgokban a köznéplegközelebb talál.

Fontos szerepre utalja az új rendtartás a főlőszolgabírókat, mely neki a szóbeliség elvének és a gyors intézkedésnek minél jobban való megvalósítása érdekében a néppel minél gyakoribb érintkezést teszi kötelességévé. Elrendeli ugyanis, hogy a főlőszolgabíró a rendszeresített tárgyalási napokon, vagy ilyenek nem létében havonként legalább egyszer, bizonyos előre meghatározott s a községi tudományára hozott napokon járásának a szomszédos községek lakóitól részéről és könnyen elérhető nagyobb községeiben megjelenni köteles, s itt a panaszok és kérelmek meghallgatása, az esetleges felvilágosítások megadása, a kihallgatások és vizsgá-

latok foganatosítása, valamint a szükséges intézkedések közvetlen megtétele végett tárgyalási napokat tart. A nem közérdekű szóbeli panaszoknál elsősorban az egyezés létesítését kell megkísérteni a csak ha ez nem sikerül, kell a panaszról jegyzőkönyvet felvenni.

Igy intézkedik a községi és körjegyzői szabályzat is, mennyiben a jegyző a panaszok meghallgatása végett hasonlóképpen előre megállapított napokon, személyesen megjelenni tartozik a körzetéhez tartozó községekben.

Két igen fontos része van még a vármegyék és az árvaszékek részére kiadott utasításnak. A vármegyék részére kiadott utasítás nygvanis kötelezi az előadókat, hogy az alispán által „Ma” jezéssel ellátott ügydarabokat még a kiosztás napján, az „S” jelzésleket, valamint a többi soronkívül elintézendőket legkésőbb 48 óra alatt elintézni és az alispánnak bemutatni tartoznak; a többit pedig 8 nap alatt és a hosszabb tanulmányozást kívánó ügyeket legtovább 15 nap alatt elintézni kötelesek, nem tarthatván tovább azokat maguknál, ha csak az alispán az elkészítésre hosszabb határidőt nem adott.

Az árvaszékek részére külön kiadott utasítás az elnöknek nem csak a központi felügyelet, hanem az egyes községekben a helyszíni felügyeletet is meghagyja s kötelességévé teszi a gyámügyi közigazgatásnak időnkint a községekben való megvizsgálását s eljárásáról jegyzőkönyv felvételét. Intézkednie kell az elnöknek a tapasztalt mulasztások pótlása felett a helyszínen szóval s azt az intézkedést jegyzőkönyvbe kell foglalnia. Az elnök a felügyeleti teendőkkal a helyettes elnököt vagy valamelyik ülnököt is megbízhatja. Ki kell továbbá az elnöknek vizsgálatát terjesztenie a főlőszolgabírók és gyámügyi megbízottakra is s helyszíni vizsgálati közben előterjesztett szóbeli kérelmeket, panaszokat s mindazon személyes tapasztalatokat, melyekben intézkedés szükséges egy megjelenni kellett „Hivatalos zsebkönyvébe” tartozik bejegyezni.

A közigazgatás gyorsabb tétele végett az új ügyviteli szabályok telefonhasználatáról is gondoskodnak. Elrendeli, hogy a vármegye területén létesítendő telefon hálózatot a közigazgatási szolgálat érdekében minden erre szükséges esetben fel kell használni; így például: oly rendészeti intézkedések megtételére, melyek az idő rövidsége miatt másképp egyáltalában nem, vagy csak célt veszélyeztető késedelemmel tethők meg. A távbeszélő útján közlendő hivatalos intézkedéseket a tisztviselők, valamint a segéd- és kezelő személyzeti tagok mindig a hivatalfőnök megbízásából és nevében mondják ugyan be, de az intézkedések helyességéért és az előadás módjáért esorban felelősek.

Ezek az újítások tehát más légáramlatot, sőt egészen új szellemet visznek be a megyei közigazgatásba és alapjául tekinthetők az államosítás elveire fektetett közigazgatási rendszer változásának, melyhez ez által is jelentékenyen közelebb jutottunk és ezt már a rég sürgötött általános szolgálati pragmatika előfutárjaként kell üdvözölnünk.

— A képviselőház ülésel. A képviselőház november hó 17-én tartott ülésében, melyen Dániel Gábor elnököl, a jegyzőkönyv hitelesítése után hosszú fogtak az indemnitás tárgyalásához. Az első felszólaló Kovács István horvát képviselő volt. Az indemnitást megszavazta, mert most midőn a kormány a hasa érdekében Ausztriával tárgyal, hasznai kötelesség azt támogatni. Tévedésnek mondja azon állítást, hogy a horvátok nem honorálják kellő hállával a magyar nemzet áldozatkészségét, mert Magyarország a horvátoknak nem ajándékos semmit, ők is éppen olyan adókat fizetnek és rajtuk is úgy felhajtják, mint a magyarokon. A magyar állam adósságai Horvátorságot is terhelik. A mult egyetértésre jut a magyarokat és horvátokat. Sok történelmi esemény tesz tanúságot a magyarok és horvátok barátságáról, igaz, hogy van egy sötét folt is Magyar- és Horvátország együttélésében: a Jellásics aszerplése. Ez azonban nem a horvát nemzet büne, hanem a bécsi kamarillás. Szükségesnek tartja a barátságos egyetértést a magyarok és horvátok között, melyet nem is volna nehéz megvalósítani. Veress József a Bánffy kormányt jobbnak tartja a Széll kormányánál, mert Széll Kálmán méltatlanul nyilatkozott Kossuthról. Tiltakozik a katonai javas-

A „CSIKI LAPOK” TARGZÁJA.

A magyar birodalom története.*)

A magyar nemzet ezer éves életének fordulóját nálunk páratlan munkával ünnepelte meg az Athenaeum, kiadván a Szilágyi Sándor szerkesztette tíz kötetes történetet. A nagy nemzeti ünnephez méltó vállalkozás volt ez: legjelesebb történetiróink szövöttek arra, hogy az ezer éves mult lehető h képét állítsák a nemzet elé. Ez a nagyszabású munka ma minden köz- és minden valamire való magánkönyvtárnak legértékesebb kincse, a történelmi tudat, a nemzeti büszkeség állandó táplálója. Am bármily nagybecsű is ez a mű, már megjelenésekor önkéntelen merült fel a közóhajlás, hogy a magyar nemzet története irasák meg egy kisebb ssabású műben is, mely a hiteles források lelkiismeretes felhasználása tekintetében nem marad mögötte a tíz kötetes munkának, de kisebb terjedelmével, előadásának egységes hangjával lehetővé teszi, hogy az ugynevezett „nagy közönség” is olvassa nemzetének dicsőséges multját. Olvasva olyan könyvből, mely alapos buvárkodások nyomán készült, melynek nyelve, hangja, előadásának módja végeségig egy s melynek írja már tanúságot tett arról, hogy erős hasaszeretete sem teszi elfogulttá; osztályokon, felekeseteken felül emelkedve, a tisztá igasságot szolgálja; a maga valóságában állítja elénk nemzetünk erőnyeit, hibáit; igasságos mértékkel mér a nemzet minden osztályának; nemcsak a hadverő hősök érdemeit méltatja, de aso-

két a csöndben dolgozó munkásokét is, kik e nemzet anyagi és kulturális fejlődésének becsületes munkásai valának.

Egy ilyen történelmi munka megírására egyike a leghivatottabbaknak Acsády Ignác, kinek a tíz kötetes történelmi műből a XVI. és XVII. század történetének megírása jutott a ki e korszak közállapotainak eleven színi és alapos megrajzolásával elévülhetetlen érdemeket szerzett. Hogy Acsády nemcsak e korszaknak alapos ismerője, de nemzetünk ezer éves történetének is, a kezdő kezdetéből a mai napig, ast régóta tudjuk róla. Köz- és magánlevéltárainknak ő a legazogalmasabb kutatója s nagy előnye, hogy benne az alapos kutató, a kritikus szemmel néző tudós s az eleven tollú író igazi harmóniában egyesül.

„Első történetiről buvárlataim óta foglalkozom az eszmével — írja új könyve előszavában — hogy megírom nemzetünk egész történetét s már akkor megkezdtem ide vonatkozó tanulmányaimat. Az utóbbi öt évet kizárólag nekik szenteltem, s nyugodt lélekkel mondhatom, hogy nincs olyan régebbi vagy újabb, hazai vagy külföldi történelmi szakmunka, — melyről tudomásom szerzhettem — a melyet át nem olvastam s eszéjaimra értékesíteni nem igyekeztem volna. Ezer meg ezer könyvet néstem át, a feldolgozott munkákat éppen úgy, mint a krónikákat, különösen pedig a roppant tömegű okleveleket s a többi közvetlen kulföket.”

Ime így nyilatkozik Acsády arról az előkészítő munkáról, melyet maga végezett. És most elötlünk a két kötetre tervezett, 40 füzeten megjelendő munka első füzete. Bizalommal olvassuk a tervezetet a nyomában az első füzetet, a honfoglaló ősek titáni munkájának esimes, eleven rajzát. Egy kipróbált hitelű történetirő veset miu-

ket, egy igaz hazafi gyújt nekünk tüzet, melynek fényénél látjuk a hatalmas, az erős Magyarbirodalmat s eltölti lelkünket, szívünket a magyar nemzet történelmi hivatásának fölemelő érzete, a gyáva osüggetettségét ellőző büszke tudata. Elötlünk áll a nemzet, melynek minden rétege kivette részét a magyar állam megalkotásának, megszilárdításának nagy nehéz munkájából: nemes és jobbaggy, tudós és költő, kereskedő és iparos. Így válik e könyv a magyar állam és a magyar nép igazi történetévé. A történetirő megmutatja nekünk, hogy nemcsak a kard védté és tartotta meg e földet számunkra ezer éven át, de szorgalmas kezek iparkodása, a nemzet művelődésén dolgozó elmék fáradozása is. Így együtt látva, olvasva a nemzet egészének munkáját, multunk dicsőségesebb fényben ragog s önként jelölődik meg az út, melyen haladnunk kell, hogy a Magyarbirodalom való igasság, ennek a nevezetnek teste es lelke legyen.

Acsády — igen helyesen — két főkorra osztja nemzetünk történetét: a nemzeti királyok és a Habsburgok korára; amas a honfoglalástól 1540-ig terjed, vagyis az utolsó nemzeti király, Szapolyai János haláláig, a másik a jelen korig. E két főkorak keretében tárgyalja, több kisebb korszakra osztva, nemzetünk történetét. A kiadó Athenaeum régi híréhez méltó külsőt adott a nagyot ígérő könyvnek. Papiros és nyomás az ujkori nyomásművészet dicsőróje, nemkülömben a szines képmellékletek is, melyekből mutatónl találjuk az első füzeten Szent István palástját, Magyarország térképét Nagy Lajos király korából a Vajda-Hunyad várát. Magában a szövegben is művészi kivitelű régebbi és újabb alkotásu képek, melyeken oly édes megpihenteni szemünket: imé, a mi honfoglaló őseink, kik bölcsesség-

gel, vitéséggel megazereték e földet, majd pedig beillesztették e szilaj, bátor fajt a műveltebb európai nemzetek közé, hogy idővel versenyre kelhessen e nemzetekkel műveltség dolgában is. Igen, műveltség dolgában is, anélkül azonban, hogy nemzeti jellegét elveszítse.

Ugy tetazik nekünk, hogy a Magyarbirodalom története az utóbbi évek legkedvesebb könyve lesz. Ast a szakadéktól tölti ki ez a könyv, mely bántóan tántogott elötlünk: nem volt történelmi könyvünk, mely terjedelmével az arany kőszepat foglalja el. Nem oly kis terjedelmű, hogy e miatt a műveltebb olvasóközönség igényeit ki nem elégítheti s viszont nem oly nagy terjedelmű, hogy e miatt ne olvashassa végig az élet gondjaival küzdő sokaság. Mindenképpen aszerencsés gondolat volt tehát az Athenaeumtól, hogy a közönségséget így eltalálta, mert a művelt, de szegényebbrendű ember is megkapja es uton a maga történelmi könyvét: oly könyvet, melyet végig is olvashat.

A Magyarbirodalom története — a tervezet szerint — 80 ivnyi terjedelemben, 40 két ives füzeten jelenik meg. Egy-egy füzet ára 60 fillér. Elő is lehet rá fizetni hat füzetenként 3 korona 60 fillérral, tizenkét füzetenként 7 korona 20 fillérral, tíz füzetenként 6 koronával, vagyis a 10 füzetes, két kötetes munka ára 24 korona. Az Athenaeum biztosítja az előfizetőket, hogy a tervezett 40 kötetnél sem több, sem kevesebb nem lesz a füzetek száma s végesetül díszes és jutányos árú bekötési táblákról is gondoskodik, tehát e füzetes kiadás vevői a teljes munkát nyugodtan megrendelhetik. Oly kiadóról van szó, hogy mi is mondhatjuk: nyugodtan megrendelhetik. Nyugodtan és örömmel. Mi érdekeljen minket, ha sajtó nemzetünk története nem érdekel?

*) Acsády Ignác műve. Megjelenik 2 kötetben, 40 füzeten. Kiadja az „Athenaeum”. Egy-egy füzet ára 60 fillér.

latok és csivillista felemelése ellen. Az indemnitást nem szavazta meg. Bujánovich Gyula köszönetet mond Nagy Ferencnek azért, hogy a politikai liberalizmust megkülönböztette a gazdasági liberalizmustól. A törvényjavaslatot elfogadja. Benedit János tiltakozik az ellen, hogy Zrínyt hervátak tartják, azt azonban helyesli, hogy Kovács János Jellácsot nem tartja nemzeti hőnek. A kormány nem védi eléggé a szabadságjogokat és azért nem szavazta meg az indemnitást. Visontai Samu interpellációt intézett a miniszterelnökséghez azért, hogy leánykereskedők Somogygyődtől negyven leányt Bécsen át Hamburgba szállítottak és erkölcselen életre vitték őket. Ez ebbe a rendőrség sehol nem avatkozott bele. Széll Kálmán azonnal válaszolt. Nem volt tudomása az esetről. Azt beismeri, hogy a határrendőrség nagyon gyarló, éppen ezért kéri a javaslatot a határrendőrség újra szervezéséről. Az ügyben eszteromi vizsgálatot rendelt el és továbbra is a legszigorúbban fog eljárni. A választ indománul vették. A képviselőháznak nov. hó 18-án tartott ülését, melyet Apponyi Albert vezetett, Tomátsich Miklós horvát képviselő beszéde tette nevezetessé. Arra a támadásra válaszolt, a melyben Rákai rezesítette a horvát képviselőket. Válaszolta, hogy ezek kötelessége két féle, egyik, hogy a két nemzet politikai összefonódását védeni kötelesek, a másik, hogy kötelességük megvédeni a horvátok azon jogait, melyek a kiegyezés által el vannak ismerve. A politikai összefonódást csak a horvát országgyűlésen kell védelmezni, mert ott csakugyan vannak olyanok, kik megbontani akarják azt. Védelmezni ezt a horvát nemzeti párt, a mely belátja hogy a magyar birodalmi kapcsolaton kívül a horvátok számára a nagy világon csakugyan nincs hely. A horvát képviselőket a másik kötelességüket is teljesítik, mert ha valami panaszok van, arra mindig figyelmeztetik az illetékes hatóságokat. Az itt lévő horvát képviselőket mind annak a pártnak a tagjai, mely a horvát kormányt támogatja, ellenséki ide nem akar eljőni. A republikánus bizottságba, már küldöttek 2 ellenséki horvát képviselőt a nem lehetetlen, hogy jövőre az országgyűlésbe is fognak küldeni. Ez által javult a politikai helyzet, a mi első sorban a horvát bannak köszönhető, a ki egyébiránt magyar ember, a kit ott csuffa tenni nem hasznos dolog. Egy közbeszólásra megjegyzi, hogy neki is szabad használni beszélni, mert az apját agyon akarta lövetni Jellács és földöntúvá tette. A horvátokban ne keressek ellenséget a magyarok, hanem fogadják a jó horvátot testvériesen. A javaslatot elfogadja. A függetlenségi párti Molnár Ákos bizalmatlan a kormány iránt, mert gyakran tallépi a hitelt és hadi célokra fölhatalmasas nélkül féltázás milliót elköltött. A nemzet el van adósodva és katasztrófa fenyegeti. Mindennek oka az Ausztriával való bizonytalan helyzet. Orvososság csak a külön vámtérlet. A közös vámpolitika teszi tönkre a börtorméletet, a mihez azonban a földmivelésügyi miniszter azon nyilatkozata is hozzá járult, melylyel a magyar bört a külföld előtt kompromittált. Követeli az olasz borvám klausula megszüntetését, mert ha meghosszabbítják a francziák és spanyolok is hasonló kívánják. A törvényjavaslatot nem fogadja el. Babó Mihály szintén nem fogadja el a javaslatot, mert bizalmatlan a kormány iránt, a Kossuth-ügyben tett nyilatkozata, a katonai javaslatok és a csivillista emelése miatt. Sürgeti a nádori méltóság visszaállítását és a Kossuth-bankok bevitelét. Az ülés elején Bakó József beszélt, ki a javaslatot szintén nem fogadta el. A képviselőház november 19-iki ülésében a jegyzőkönyv hitelesítése után Fejérváry Géza honvédelmi miniszter jelentést tesz a közös hadsereg tanácskozásán elhelyezett magyar ifjakról, a honvéd nevelő intézetekről, honvéd menhárról és a hadmentességi díjak alapjáról. Szentiványi Árpád a csorbai tőmegvásárlási ügyben ellene tett összeférhetlenségi bejelentés dolgában szólal fel a arra kéri a házat, hogy utasítsa a bizottságot, hogy ezen ügyvel érdemlegesen foglalkozsék. Az ülésnek a többi részét Széll Kálmán kormányelnöknek az indemnitás ügyében mondott beszéde töltötte ki. Elisméri, hogy a költségvetés tárgyalásának reformját a tavaszaal említette, de nem mondta, hogy törvényjavaslatot fog beterjesztani, hanem nézetét és javaslatait akkor fogja előadni, mikor a házaszály reviziójára kerül a sor. Nincs igaza Kossuth Ferencnek sem a bizalmi kérdés, sem pedig a közös ügyekről mondott véleménye tekintetében. A kormány az év első hónapjaiban is költségvetéssel kormányoz, mert az indemnitás a költségvetés. A pragmatika aszankozó nem tisztán személyi szerződés, hanem benne van a közös védelem elve is. A közös ügyek 1867. előtt sem voltak ismeretlenek és a négyvennyolcadiki törvényhozás is elismerte, hogy közös viszonyok vannak Ausztria és Magyarország között. A nemzeti ügyekről a felkavarta az ellenség a szál vádolja a kormányt, hogy a tekintetben nincs programja. Ez nem áll. Mindig hangosította, hogy a magyar nemzeti állami kiépítésben nem szabad elszakítani beállani. Komjátly azszal vádolja, hogy megakadályozta oly hatóság szervezését, mely a nemzeti ügyekről ügyelt volna. Alatta ilyen nem történt. Azszal is vádolják, hogy a nemzeti ügyekről pártlóló följáratokat neves ki. Ez sem áll. Az aradi följárat csak azt mondta, hogy a nemzeti ügyek gazdasági és kulturális fejlődését nem fogja megakadályozni. Ez sem lehet kifogásolni, hiszeu éppen ellenzéki részről követelik. A nemzeti ügyekről csak azt mondta meg, csak áttette a belügyminiszteriumba. Ugy a miniszterelnökségéül, mint a belügymi-

niszteriumban is van tót fordító és tudomást aseres a tót lapok szikheiről. Nemcsak a Mangra ügyben, de semmiféle ügyben, a mi az ország belső ügye, nem enged senkinek beavatkozását. Mangra egyéb iránt máig sincs megerősítve állásában. Azszal is vádolják a kormányt, hogy nincs érzéke a szociális kérdések iránt. Ennek ellenkezőjét bizonyítja azon sok szociális törvény, mely az ő kormányzata alatt alkottattott. Visszatartatja azon vádat is, hogy a parlamenti reform ügyben nem tett semmit. Hiasen ő már kiterjesztette a választói jogot, most 300/0-kal több választó van, mint volt azelőtt. A választási törvény szerinte revizióra azonnal és revizió alá is akarja venni. Azszalán kitért az 1890-iki XXX. törvényességek értelmezésére. S nagy apparátussal oszafolja azt a vádat, mintha a paktumot megsértette volna. Polonyi és saját beszédeiből vett idézetekkel igazolta, hogy azt a törvényt mindig egyféleképpen és úgy értelmezte, a mint azt a pénzügyi bizottságban a mult hónapban tette. Az olasz borvám-klausulára is kiterjesztett és kijelentette, hogy az olasz kormányának a szerződés fenntartása dolgában semmiféle ígéretet nem tett. A beszédet az egész ház figyelemmel hallgatta és a jobboldal folytonos tetesés nyilatkozatokkal kísérte és a végén erősen megéljenste a miniszterelnököt. Az ülés végén két interpelláció is volt. Lengyel Zoltán az iránt interpellálta a honvédelmi minisztert, hogy történt-e gondoskodás arról, hogy a magyar ipar a hadsereg szállításiainál a kvóta arányában részesedjék? Van-e gondoskodás arról, hogy a m. kir. honvédség szükségletét kizárólag magyar iparosok fedezzék. Szándékozik-e a miniszter a borszállításra vonatkozó szerződést azonnal felmondani, az árlejtést kiírni és gondoskodni, hogy a magyar kis iparosoknak alkalmuk legyen a szállítás elvállalására. Fejérváry azonnal felelt az interpellációra. Elisméri, hogy a közös hadügyminiszter a kvóta arányában való megrendelést nem tartotta szemelőtt. A delegáció erre utasította a hadügyminisztert és ő bizik is annak az igazságszolgáltatásában, de az ő eljárásáért felelősséget nem vállalhat. A mi a honvédséget illeti, a kis iparosok arra törekednek, hogy az egész szállítást megkapják, de ők erre nem képesek, szajgyártó munkát nem tudnak szállítani és mozgósítás esetén szilárdan nem felelhetnek meg. Ezért a szállítás egy részét gyárosoknak kell adni. Ő egyébiránt melegen pártolja a kis iparosokat és mindent meg fog tenni érdekükben. Haydin Imre az ország északnyugati részén fenyegető inég ügyében interpellált. Széll miniszterelnök azt válaszolja, hogy intézkedni fog a földmivelési miniszterrel együttesen, hogy az ineggyel gyors segítséget kapjanak. Mindkét választ tudomásul vették. A képviselőház nov. 20-iki ülésében nagy látogatottság mellett a Nesi Pál mentelmi ügyét tárgyalták. Az ülésen Apponyi Albert vezette. A jegyzőkönyv hitelesítése után Maróthy László ismertette a bizottság véleményét, mely szerint ez az ügy nem ütközik a mentelmi jogba. Lengyel Zoltán és Madarász József kivánságára elnök előlvasztja a kisebbségi véleményét is. Az ügyhöz először Olay Lajos szól hozzá, mint a kisebbségi vélemény előadója. Magyarországon szerinte nincs nemzeti uralkodó család, nincs nemzeti kormány, nincs nemzeti hadsereg s így az alkotmányos jogok védelme a népképviseletre hárul, jelen esetben is egy sarkalatos alkotmányos jogot, a mentelmi jogot kell védelmezni, még pedig a hadsereggel szemben. A katonai bíróságnak nincs joga egy képviselőt felelőségre vonni azért, hogy a Got terhalte ellen tüntetni mer. Es esetben a mentelmi jog legdurvább megsértését látja, éppen azért ajánlja a kisebbségi vélemény elfogadását. Kossuth Ferenc szerint a képviselőt nemcsak börtönnel vagy pénzbírsággal, hanem a szerzett jogok elvesztésével és morális kétségessérel is lehet sújtani. Nesiit nem azért akarják sújtani, mert büntetést követett el, hanem hogy a király képviselőjét a magyar himnuszszal fogadta. Azon eseten, ha a kisebbségi vélemény nem fogadná el, külön határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a ház Nesiit a mentelmi jog védelme alá helyezze. Plósz Sándor igazságügyi miniszter hosszabb beszédet mond, melyben a mentelmi jogot magyarosza. Kimutatta, hogy az uralkodó alagpondlat mindig az volt, hogy a szabadság vesztésével szemben kell óvni a képviselő függetlenségét, de sohasem volt arra eszt, hogy fegyelmi, rendbíróságoi és becsületbírósi eszt került volna bejelentés alakjában is a ház elő. Sok ilyen eszt fordult elő, de soha nem tartották a mentelmi jog megsértésének. Sebes Dénés az igazságügyminiszterrel polemizál. A Bösör-ményi ügyből bizonyítja, hogy a ház régi felfogása szerint erkölcsi zaklatás ellen is védi a mentelmi jog a képviselőt. Még Szathmári Mór szólal föl, pártolva a kisebbségi véleményét. A november 21-iki ülésben Tallián Béla elnöklete alatt aszintén a Nesiit ügyet tárgyalták. Két nagyobb beszéd volt a Visontai Imréről és az Eötvös Károlyról, mindkettőt, de különösen az utóbbi nagyhatást tett. Ugy Visontai, mint Eötvös a mentelmi jog megsértését találja az esetben. Ülés végén Rakowsky István interpellálta meg a miniszterelnököt, azért, hogy az illavai főszolgabíró, mikor Kass Ivor képviselőjelölt Szkalán program beszéde tartotta, Ernst Sándor képviselőnek nem engedte meg, hogy beszéljen. Széll kijelentette, hogy megvizsgálja az esztet és ha visszaélés történt, azt megfogja torolni. A november hó 22-én tartott ülésben a jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után aszintén a Nesiit ügyben folytatták a vitát. A bizottság javaslata mellett emelt szót Hó-

dossy Imre, a kisebbségi véleményét pártolták Reich Aladár és Barabás Béla, ki egyben bejelentette Bakó József képviselő mentelmi esztét, melyet a mentelmi bizottsághoz utasították.

— **A honvédelmi miniszter jelentése.** Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a képviselőház nov. 22-iki ülésén a következő jelentéseket nyújtotta be:

A közös intézetekben elhelyezett magyar ifjak. A közös hadsereg katonai intézeteiben, az esen iskolai évbén rendelkezésre álló hasszouit magyar alapítványi helyre belépett: a bécsújhegyi katonai akadémiába 1, a fumei haditengerészeti akadémiába 3, a katonai alreáliskolák négy osztályába díjmentesen 17, földíjmentes helyre 6 növendék. A magyar alapítványi helyeken elhelyezett növendékek száma 165-re terjed, a kik közül 135 egészen, 30 pedig félig díjmentes. A közös alreáliskolában 23, a kismartoni alreáliskolában 24, a kassai alreáliskolában 41, a máriach-welskíroheni főreáliskolában 35, a bécsújhegyi katonai akadémiában 17, a bécsi műszaki akadémiában 16, a fumei haditengerészeti akadémiában 9 növendék van elhelyezve. A hadapródiskolában magyar állami alapítványi helyekre elhelyezett 100 növendék közül megfelelő tanulmányi előmenetelt tanusított 65 növendék. A strazi hadapródiskolában 3, a budapestiben 52, a károlyvárosiban 4, a nagyzebenben 11, a pozsonyiban 5, a temesváriban 14, a kameniciben 3, a bécsi-tüzérségiben 7 növendék van elhelyezve.

A honvéd-intézetek. 1. A Ludovika-Akadémia első évfolyamában volt 100 növendék, a második évfolyamban 56, a harmadikban 39 növendék. Az akadémiát végzett s hadnagygyá kinevezett 38 növendék közül 20 a honvéd-gyalogsághoz, 10 a honvéd lovasághoz, 2 a közös hadsereg gyalog-, 6 pedig lovass csapataihoz osztott be. A jelen tanévben 243 növendék van az akadémián. 2. A honvéd-főreáliskola első évfolyamban volt 50, a második évfolyamban 47, a harmadik évfolyamban 39 növendék. Ez évben 144 növendék van a reáliskolán. 3. A honvéd hadapródiskola első évfolyamán volt 209, a második évfolyamán 182, a harmadik évfolyamán 190, a negyedik évfolyamán 177 növendék. Most, a tanév kezdetén 756 növendék van a hadapródiskolán. — Az intézetekben a tanári személyzet 98 törzs- és főtisztból állott. A Ludovika-Akadémia általános alapító állandéka az 1901. év végén 2,923,111 korona 53 fillér, a honvédnevelő- és képező-intézetek alapítványi vagyona pedig 5,343,468 korona 85 fillér.

A honvéd-menedék. A honvéd-menedék házában a mult évben 20 főtiszt 78 altiszt, 52 közharozos 48 as honvéd volt elhelyezve. Összesen 150 tag. Az év folyamán elhalt 14, kilépett 9, elavoltított 1, illetőségi helyére küldetett 1, összesen 25. A törziszisztek egyenkint 32 korona, a főtisztek 20 korona havi, nyolcvint altiszt 16 fillér a többiek a közkatonák 10 fillér napi pótdíjban részesülnek. A menedékház fenntartása a kincstárnak 82,300 korona 61 fillérbe kerül évenként.

A hadmentességi díj-alap. A magyarországi hadmentességi díj-alap 1901-iki kezdetleges állandéka bankjegyekben 104,734 korona 72 fillér, állami és egyéb értékpapirokban 38,294,300 kor. Bevétel: évi alapjárulék 1,702,744 korona, kamattöbblet 1,651,124 korona 73 fillér, egyéb 4,009,920 korona. Kiadása: nyugdíjpótlékok, ösvgyekek és árvek nyugdíjai és kegydíjai s nevelési járulékok 1,773,592 korona 59 fillér, egyéb 5,596,676 korona 40 fillér. Végleges állandéka: bankjegyekben 860,974 korona 74 fillér, állami és egyéb értékpapirokban 37,531,800 korona. A tiszta cselekvő vagyon az év végén 41,313,817 korona 47 fillér.

Az osztrák hadmentességi díjalap 1901-iki kezdetleges állandéka: bankjegyekben 113,946 korona 65 fillér, állami és egyéb értékpapirokban 50,404,490 korona 40 fillér. Bevétel: évi alapjárulék 1, 297,226 korona, kamattöbblet 2,121,878 korona 14 fillér, egyéb 2,076,400 korona. Kiadás: személyi aszsalékos pótlékok 2,428,291 korona 79 fillér, egyéb 2,076,349 korona. Végleges állandéka: bankjegyekben 28,408 korona 40 fillér, állami és egyéb értékpapirokban 52,540, 890 korona 40 fillér.

— **A kereskedelmi miniszter elvi határozata.** A kereskedelmi miniszter legutóbb több kronokt eszt alkalmából érdekes határozatok hozott. Nevezetesen kimutatta hogy abban az esetben, ha az elsőfoku iparhatóság ellen beadott föllebbesést a másodfoku iparhatóság vizsgálta, es ellen további felebbezésnek helye nincsen. — Egy másik konkrét eszt kapcsán kimondta a miniszter, hogy az alkalmazását keresők munkakönyv nélkül való beszedgetése miatt a oselédéseseró abban az esetben, ha az alkalmazást kereső előzőleg még alkalmazásában nem volt, nem büntethető. Végül a győri kerületi betegsegítő pénztár egy fölterjesztésére a miniszter arra es elvi álláspontra helyezkedett, hogy a pénztári tagok tagsági jogokat az utolsó befizetéstől számítva hat hétig még abban az esetben is élvezik, ha a keresethiánynak munkabeszűntetés esz oka.

találón mondja, csupán konzervatívizmusból okvetetlenkednek a mellett, a mit az eszajjúktól tanultak, s a mivel alaposan tönkre is mentek. Nagy kérdés tehát, hogy vajjon ez a kivánságuk üdvös-e, vagy kárhözatos? Mondanám ugyan, hogy számoljon erről a zavarosnáló korifeusok lelkiismerete, csakhogy ez a lelkiismeret a sárbarántott székelységnek sovány kárpótlás fog lenni. S éppen azért csak sajnálni tudjuk, hogy az ilyen zavarosban halászó káfaroknak nem lehet az orrára koppintani.

Szegény székely néptünknek éppen az a szerencsétlensége, hogy a legképtelenebb badarságot is el lehet vele hitletni. Ugy az arányosításról, mint a tagosításról a vérebe van oltva, hogy azt csalással viszik keresztül, s míg a gazdag mindent magának kaparint, addig a szegény népet kiforgatják mind-néből. Ezzel szemben aztán nem arról gondolkozik, hogy mi képpen védekezék a család ellen, hanem egyszerűen ellenáll.

Azokban szolgáljon e népnek mentsegére 1-ór az, hogy a belterjes gazdálkodás tudományában nagyon el van maradvá, (erről máskor szölk.) 2-szor hogy a birtokrendezés alapelveivel nem vagynak tisztában. Okos tanácsot pedig nem igen ad, (mert talán nem kérnek,) sem az eljáró bíróság, sem a tagosító mérnök, a ki pedig a birtokrendezésnek minden csinjalbinját kitünően érti. Hanem csak neki mennek akárhogy.

Eleven példa erre a csikszentmihályi arányosítás, melynek története ez:

Valamikor ezeltől 15 évvel megindított az arányosítás a hosszú perlekedés után a kidolgozás végre kiadott K. Á. vállalkozó mérnöknek. A tervezet valabára — ezeltől két évvel elkészült s a birtokoságnak mintegy 4000 koronájába került.

Ekkor lett nyilvánvalóvá, hogy tulajdonképpen nem a valóságos könterület arányosított, hanem csak az, a mi a telekkönyvben annak van írva. Már pedig ez a két dolog, t. i. az eleven birtok és a telekkönyvi birtok olyan kétféle fogalom, mint a csirke és a levelezőlap. Annak okéért az arányosítás azon módjához kellett folyamodni, a hol ezeltől 15 évvel is kezdeni kellett volna, t. i. a közös terület kibátárolni, felmérni, térképezni, megbecsülni, s e célra 24,000 koronát utolag kiszukkolni!

Már most minek kell még következnie?

Mintán nyilvánvaló dolog, hogy a telekkönyvi és a valóságos terület között óriási lesz a különbség, mi más következnék, mint új arányosítási munkálat keresztül vitele, ismét egy nehány ezer koronáért.

Ezenközben pedig történik még egyéb is. A mint tudva vagyon, az egyes birtokosok havasi kaszáló helyei be vannak ékelve a közbelyek közé. Ha már most az arányosító mérnök pontos munkát akar csinálni, fel kell mérnie ezen egyes birtokosok helyeit is, (bélkertek,) a miért újra külön fizetség jár, természetesen ismét a közösbirtokosság zsebéből. Amde senki se boldog csupán másért fizetni s ha mások a birtokaik felmérésével pontos adatahoz jutottak, én is ugyanazon joggal követelhetem, hogy mérjék fel az enyémet is; szóval az egész erdei és havasi terület nyerjen tiszta térképet. Ez uraim utolag sok ezer korona.

Hanem arányosítani nem lehet még ekkor sem, mert a közbirtokosok a közbelyekben nem lehetvén részesekek az arányjogosultság megállapítására új eljárást, új kiteszt követelnek.

Tegyük fel, hogy ezek után az arányosítás keresztül fog menni. Ez az arányosítás a lehető legigaz-ágtalanabb lesz, mert 1 hold havasi kopár közsükla után éppen úgy fog egy arány hold járni, mint a patakmenti sarjns hely, vagy 1 osztályu aszántó után, holott alig illet meg 100 négyeszdög öl. Hát lehet ilyen arányosítást kívánni?

De kérem alászan, a bajnak még itt sincs vége. Mert időbb-hátrább akadni fog valaki, a ki a tagosítás elrendelését fogja kérni. Ez természetesen elrendeltetik, s kezdődik az új felmérés, és új térkép készítésé, mert az arányosítás céljaira készült térkép léptéke nem felel meg a tagosítás céljainak. Ez uraim utolag 50,000 korona.

Ime a Hübale Balázs elmélete mekkora kolosszális költségbe veri azt a szegény birtokoságot! Kérdem, van-e ember, a kinek a lelke meg nem eszék ezen a szörnyű állapoton?

Most azonban még sincs senki, a ki a népet ezen labirintusból a leghelyesebb útra kivezesse.

Middőn én mindezeket láttam, (mégpedig szakemberek információjából,) elszomorodva bandukoltam Szent-Mihályon egyik értelmes gazdától a másikkhoz, hogy őket a fennirt helyzettel megismertetvén, a leghelyesebb és legyökeresebb megoldásnak, a tagosítással kapcsolatos arányosításnak céljaira megnyerjem s az erre irányuló törvényességi kérest vele aláírassam.

Azt felelte mindenki, hogy ő roppant szerencsének érzené magát, ha tagosított birtokot művelhetne, a hol azt növel, a mit akar. De a kéresem aláírni nem mer, mert sok ott annak az ellensége. Van azonban egy ember, a ki ha aláír, akkor aláírják ők is mindnyájan. S mivel ezen esetben népzisztatástól sem lehet tartani, a tagosítás a legzsebb rendben fog lefolyni.

Elmentem ahoz az egy emberhez is. Ő azonban azt felelte, hogy eleget tett már a népért, a minek mindig hátátlanlag volt a díja. Most már nem avatja magát nemmibe, nem bánja, csináljanek akármint.

A szentmihályi birtokrendezés.

Nem kevesebb, mint egyszáznegyven ezékely községről írják a lapok, hogy a k.-vásárhelyi zászló alatt állást foglaltak minden birtokrendezés ellen. Ezek mind olyanok, a melyek a birtokrendezésnek még sem áldását, sem átkát nem kóstolták, s a mint Csikmegye alapjánja

Igy történt, hogy a tagosítási kérvények egyedül, avagy tán másod magammal maradtam. Hanem azért a hivatali törvényeszközbe beadtam mégis.

Engem ugyan a lépésre nem kényszerített semmi érdek, mert a tagosítás és arányosítás nélkül elnyomorogtam eddig is, a megélnék ezután is. Arányjogokat sem vettem, mert azok ma még ismeretlen javak lévén, nem egyének tartom, mint a tudatlan nép megpumpolásának. Ez pedig hozzám nem fér.

Kényszerített azonban egyedül a nép érdeke, mert nem birtom a lelkeim elviseelni, hogy szegény birtokos társaimat annyi ok nélküli pénzvesztésébe bele menjem engedjem.

Ezen lépéssel így számítottam:

Ha mi csupán arányosítunk, a fennebb rajzolt cikk-cakkos eljárás nem kevesebb, mint 50 ezer koronába kerül, a mihez az államtól nem remélhetünk semmi segínyt. De nyertünk egy rossz arányosítást.

Ha azonban tagosítással arányosítunk, ez kerületben 60-64 ezer koronába, a melynek felét az állam viseli, ezt teljes joggal kell remélnünk. A másik felét 10 évi kamat mentes törlesztés kötelezettségével ugyancsak az államtól nyernők. Ily formán 18-20 ezer koronával kevesebbet fizetünk, de azt is 10 évi részletekben. Így mégis teljes tagosítás és igazságos arányosításhoz jutunk. Több, mint bizonyos, hogy ez a mód az illetékes hatóságok támogatását is meg fogja nyerni.

Szent-Mihályon pedig, hogy akad-e majd demagóg, a ki ezen egyedül üdvös megoldás ellen a népet felizgassa? majd megváltik.

—s.

Gazdasági állatdíjazás.

Vármegyénk tevékeny gazdasági egyesülete gazdálkodásunk egyik legelső s ugyazalva csak egyedül jövedelmező ágának: az állattenyésztésnek a különösen a szarvasmarha tenyésztésnek emelésére és fellendítésére évenként kétszer, nevezetesen tavasszal és ősszel állatdíjazásokat szokott rendezni, hogy az által gazdálkodókban az állattenyésztés okoskerü üzése való kedvet felébresztse, másfelől pedig, hogy azokat, kik ezen téren eredményeket érnek el, némi jutalomban is részesítse.

E czélből a gazdasági egyesület nem csak a saját pénztárából hoz anyagi áldozatokat, hanem évenként kérelemmel járul a földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz is, hogy a díjazásokhoz onnan is eszközöljön ki bizonyos pénzbeli segínyt.

Már régebbi idő óta figyelemmel kísérjük ezeket az állatdíjazásokat és az így szerzett tapasztalataink alapján sajnálattal kell konstatálnunk, hogy gazdaságoságunk gazdasági egyesületünknek ezen igen fontos akcióját nem részesíti olyan figyelemben, a milyent az nagy horderejűnek fogva megérdemelné. Gazdálkodásunk nagyobb része távol tartja magát ugy az állatdíjazásoktól, mint mindazon újításoktól, a melyeket gazdasági életünk felvirágoztatás czéljából a vármegyei gazdasági egyesület meghonosítani törekszik. Ugy látszik, hogy gazdaságoságunk legnagyobb részének nincsen érdeke saját érdekei iránt, nem tudja vagy nem akarja megragadni a fellegelésére kinyújtott kezét és következetesen megmarad a régi és elavult gazdálkodási rendszer mellett, mely a székelv kihasználás már is nagy mértékben felzárporodott nyomorúságait évről-évre csak gyarapítja.

Ezen véleményünket a vármegyei gazdasági egyesület, mint mezőgazdasági bizottság által a földművelési miniszter segítségzésével f. évi november hó 19-én, városunkban, a gazdasági irányú felső népiskola udvarán rendezett üsző borja díjazás sem változtatta meg, mert ezen is azon egy néhány értelmesebb székelv kihasználás vett részt, kikkel ilyen alkalmakkor rendszeresen találkozni szoktunk. A nagyobb rész most is távol tartotta magát.

A tervezet szerint jelen alkalommal egy és két éves üsző borjukat bocsátottak díjazásra. Az ilyeneket felhajtó azon kistenyésztők számukra, a kik a követelményeknek megfelelő borjukat állítanak elő, a következő díjakat tűzték ki:

I. Két éves üszőkért: Egy I. díj 35 kor., két II. díj 22 koronájával és három III. díj 12 koronájával.

II. Egy éves üszőkért: Egy I. díj 25 kor., két II. díj 18 koronájával és három harmadik díj 8 koronájával.

A két csoportban ki volt tűzve 12 díj, összesen 200 korona értékben. Ezen alkalommal a díjak államiak voltak.

A díjazásra 17 gazda felhajtott 20 darab borjút, még pedig 10 drb egy évet és 10 drb két éves üszőborjút.

A díjazáson a következők kihasználás vettek részt: Balló Lajos, Jakab Ferencz, Szánthó József Csikszentimréról, Márkos Sándor Szántólékről, Tompos Pál Szentgyörgyről, id. Fazakas Gergely és ifj. Fazakas Gergely Csátószegről, Márkos József, Fülöp Ádám, Mihály János, Csobot István és Pál Lajos Kászonyfalvából, Deák Elek, Domokos István Csikszépvizről, Szekeres Péter, Kedves Tamás, Szász János Jenőfalváról.

A mint ebből a kimutatásból is látszik a csiki községek talajmag részese nem volt képviselve az állatdíjazáson.

A felhajtott anyag közt volt egy pár kiválóbb állat, de nagyobb rész alul maradt a közepesernél is, a legtöbbször megélt az okoskerü takarmányozás és gondozás hiánya, sőt egy pár olyan is volt, melyekről a hosszabb idő alatt felszedett istálló mocskok sem volt le-takarítva.

A bíráló bizottság Becze Antal alispán elnöke alatt a következő tagokból alakult meg: Meiszner állattenyésztési felügyelő helyettes az állam részéről. Nagy Imre, Keresztes Antal, Bárábás Béla és Kertész István a gazdasági egyesület részéről.

A bíráló bizottság a felhajtott állatokat alapos muatra alá vétén, rövid tanácskozás után a bírálót eredményét a következőkben hirdette ki:

Két éves üszőkért: I. díjat nyert: Fülöp Ádám kászonyfalvi lakos, II. díjat nyertek: Szász János jenőfalvi és Csobot István kászonyfalvi lakosok, III. díjat nyertek: Márkos Sándor szentléleki, Márkos József kászonyfalvi és Deák Elek csikszépvizi lakosok.

Egy éves üszőkért: I. díjat nyert id. Fazakas Gergely csátószegi lakos, II. díjat nyertek: Tompos Pál csikszentgyörgyi, Kedves Tamás Jenőfalvi lakosok, III. díjat nyertek: Jakab Ferencz csikszentimrei, Domokos István csikszépvizi, és Szekeres Péter jenőfalvi lakosok.

A díjakat az állattenyésztési felügyelő nyomban kiosztotta.

Tudósításunkat azon obajtással zárjuk, hogy a kisgazdákknak eddig elő az ilyen mozgalmak iránt teljesen közömbösnek mutatkozó része is vajha megérvélés a gazdasági egyesület jóra való törekvéseit és minél nagyobb számban sorakozzanak a kifizető zászló alá, mert ugy vagyunk meggyőződve, hogy néplétkön nem fog segíteni sem miniszterjárnás, sem kongresszus, sem semmiféle népgyűlés mindaddig, míg ő nem törekszik magán segíteni s meg nem fogja a dolog végét.

A rom. kath. tanító-egyesület felcsiki körének gyűlése.

A csiki rom. kath. tanító-egyesület felcsiki főkör-évi üsző rendezés gyűlése folyó évi november hó 11-én Csikszentimréson a rom. kath. iskola helyiségében tartotta meg.

A tagok és a kerületi papság teljes számban megjelentek, vármegyénk királyi tanfelügyelőjét Császár Nándor tollnok képviselte. Mint vendégek megjelentek a helyi községi előjáróság tagjai.

A megjelent tagok reggel 9 órakor „Veni Sancte”-val egybekötött szent misét hallgattak. 10 órakor kezdődött a gyakorlati tanítást tartottak: a) Császár Dónát az I. osztályban az írva olvasásból a „r” betűt ismertette, b) Xántus Dávid a III. ik osztályban a „torkos leány” című olvasmányt tárgyalta és c) Ráduly Benjámint az V. VI. osztályban a legkisebb közös többszörös kikeresésének a módját tanította. A gyermekek a tanítás végzése után haza bocsátatván, kezdetét vette a gyűlés, melyet Ráduly Benjámint elnök egy igen szépen kidolgozott beszéddel nyitott meg, melynek tárgyát a sziv és ész közös nevelése képezte.

A megnyitót beszéd eljénzéssel fogadtattott és a kerületi főesperes indítványa folytán szószertint jegyzőkönyvbe vétele és a hírlapokban való közzététele elhatározottat.

A mult gyűlés jegyzőkönyve megjegyzés nélkül hiteltelített. Jegyzőnek a pontos vezetést közzévet szavazattott.

Uj tagokul elnök által Balló János maradarasi plebánus, Kádár Mátás s. l. l. k. s. Benedek Imre kántor-tanító és Balló Veronika tanítónő lettek bejelentve. Azután Rancz János esperes-plebánus tartotta meg részletes beszámolóját, az országos kath. tanítók segélyalap gyűlésére történt kiküldetéséről. Elnök a gyűlés nevében mély köszönetét fejezte ki a kiküldött esperesnek a tanítók iránt táplált jó akarata és fáradságáért.

Most Ferencz József könyvtárnok ismertette a főkör könyvtárát. Az ismertetést a gyűlés tudomásul vette.

György Balázs ifj. kartársunk szaválata az egész gyűlés köszönetét és elismerését vivta ki. Fodor Miklós csikrákosi kántor-tanító olvasott fel az iskolai játékról. A felolvasás oly ügyesen és igaz szaktellemmel volt megírva, hogy a gyűlés szűnni nem akaró tapsal jutalmazta.

Miután jövő gyűlés helyéül Csikszépviz kijelöltetett, a tanítások zártkörű bírálatát tartott meg. A gyakorlati tanítások bírálatában részt vettek: Pálóy Géza, Xántus Elek, Veress Péter, Paláncz Sándor, Kristó Domokos és Mihály Elek, kik a tanításokat teljesen sikerültnek nyilvánították, miből a gyűlés is hozzájárult.

Mint hogy a tárgyszorozat délután 1 1/2 órakor ki lón merítve, a gyűlés az elnök által be-zárattott. Adja Isten, hogy körünk tanítói még igen sok alkalommal legyenek részesei ily valóban tanulságos és szerető kartársakhoz illő, egyetértő gyűléseknek!

Kinálkozó állás érettségi vizsgát tett ifjak részére.

Balás Béla kir. kataszteri mérnök levelet írt az érettségi vizsgát tett székelv ifjak figyelmébe, azon állásokra, a melyek az „Országos kataszteri főmérnök” kinálkozóknak s melyek elfogla-

lása által ifjak jövőkét megalapíthatják. Az érettségi vizsgát tett folyamodókat kezdetben 3 korona napi díj mellett műszaki díjokká n-vezik ki. Hivataloskodásuk folyamán a pénzügyminiszter elméleti és gyakorlati kiképezte-tésükre is gondoskodik s idő teltevel jól díjazott magasabb állásokra juthatnak.

Balás Béla levele így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az ifjúság pályájának megválasztásánál a Székelyföld flai azok, kiknek szűkebb nem ismervé az országban levő hivatalokat és azoknál az előmenetelt vagy javadalmazást — fiaikat leg-többszörre papi vagy tanítói pályára küldik; azon okból, hogy őket az érettségi vizsga le-tétele után már tovább segíyezni nem tudják, vagy nem akarják.

Azok a kik valamiben még őket támogat-hatják, eltküldik az adóhivatalokhoz vagy pén-zügyigazgatóságokhoz gyakoronokoknak, hol éveket kell fizetés nélkül eltölteniök.

En mint székelv ember látva ezt, remélem és hiszem, hogy véreimnek nagyon jó szolgálá-tot teszek vele, ha felvilágosítom, hogy a szé-kely flának, a kik érettségit tettek — egyike a legjobb pályának az „Országos kataszteri főmérnök”-nél van, a hová real vagy gimnáziumi érettségivel a nagyméltóság m. kir. Pénzügy-minisztérium műszaki díjokká 3 kor. napi díjjal kinevezi őket, a mely összeget betegség és engedélyezett szabadság esetén is élvezik.

A nagyméltóság m. kir. Pénzügyminiszte-rium gyakorlati és elméleti kiképeztesükről gondoskodik s a szerint elő is lépteti őket — bovállásuk esetén mérnök, főmérnök stbbivé.

Folyamodványukhoz érettségük kivül er-kölcsai és egészségi bizonyítvány mellékelendő; a kik hivatalban vannak főnökük útján a nagy-méltóságú Pénzügyminisztériumhoz folyamodhat-nak kinevezésért, mások illetékes főispánjuk útján. — Kinevezettek, mint más állami tiszt-viselők, nyugdíj igénynyel bírnak.

Tekintve, hogy nyjában is a nagyméltó-ság m. kir. Pénzügyminisztérium Szombat-helyen egy felmérés felügyelőjét (15-ik) szer-vez; személyzetre nagy szükség van.

Egyben ez uton tisztelettel kérem a tan-ítézetek tekintetben igazgatóságait is, miszerint erről záró ünnepélyek alkalmával a szűkebb és növendékeket, kik lapot vajmi ritkán és keve-sen vagy egyáltalán nem olvasnak, felvilágosítani sziveskedjenek.

E felhívásom indoka, hogy közel 500 ta-got számláló testületünkben alig van egy pár székelv ifj; — mit ha tudni fognak, hiszem, hogy többekkel találkoznak.

Tekintetes Szerkesztőségnek a székelvység érdekében e czikk közre bocsátásáért midőn kérem megajnitom, egyben legbensőbb köszöne-temet nyilvánítva maradok:

Temesvárott, 1902. november 11-én.

Kész szolgája:

Balás Béla,
kir. kataszteri mérnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Erzsébet királyné emlékezőte.

Megdicéskült királynénk emlékezőte ünnep napja volt e hó 19 ike országásertere a nemzeti kegye-letnek. Isteni tiszteletet, társadalmi és iskolai ünnepélyek keretében méltó kifejezést nyert az az el nem árvól szeretet, melyet a magyar nemzet változatlanul ragaszkodik nagy és ne-mes szívé királynéknak emlékezőtehez. Így is kell ennek lenni, mert éppen a tanuló ifjúságnak, mint a jövő reményének zsenge szívében kell ápolni, ébrentartani azokat a fennkölt, finomabb indulatokat, melyek a közérzletnek tisztább és értékesebb alkotó elemeit képezik. A csiksom-lyói tanítézetek is ünnepet ültek a megdicéskült koronás asszony emlékének; szűnetelt a tanítás. Isteni tiszteletet hallgatott ugy a gimnázium, mint a tanítóképzede ifjúsága egyetemben a tanártestülettel, sőt a tanítóképzede az intézet-ben még programszerű ünnepélyvel is adózott az emlékezőtekné a Hymnus és Szózat élénk-lésével, továbbá egy szép emlékezőte tartásá-val, melyet Varga Ferencz IV-ed osztályos ta-nítójelölt adott elő és a mely ugy eszmei tar-talmassága, mint stilszerű szépségénél fogva di-cséreterére vált a szerzőnek, Karácsony József igazgatónak.

— Katalin-bál. A csikszere-dai iparos ifjúsági önképzőkör folyó évi november hó 29-én a „Kossuth” szálloda nagytermében zártkörű Katalin-bált rendez. Belépti díj: Személy-jegy 1 kor. 20 fill., család-jegy 3 kor. A bál tiszta jövedelme az ifj. önképzőkör céljaira fordít-tik. Feldíjazásokat köszönettel fogadtatnak. A zenét Kozák Pál zenekara fogja szolgáltatni. A mint értesülünk az ifj. önképzőkör báljára a polgári körökből igen sokan készülnek s így igen népes és érdekes mulatságnak ígérkezik.

— Jégpálya. Értésítjük a közönséget, hogy a helybeli korcsolya-egylet jégpályáját rendezte és azt már csütörtökön a közönség részére megnyitja. A pályára belépni ideány, vagy napi jegyekkel lehet, a ki a nélkül lép be, az kiutasításnak teszi ki magát. Az egész ideányre való beiratkozást az elnök... vagy a pályán levő helyiségben levő ivre eszközöl-hetni. A napi jegyek a szolgánál váltandók s ezek korcsolyázás közben látható helyen viselendők. A személyjegy egész ideányre 6 korona, családijegy 2 személyre 8 korona, s minden további személy után további 2 korona. Gyer-

mek és tanuló jegy 3 korona; nem korcsolyá-zók jegye 2 korona, a korcsolya költséért az ezt igénybe venni akarók az egész ideányre 1 koronát kötelesek fizetni; a napi jegy felndítek részére 30 fill., gyerekek részére 20 fill. Csik-szereda, 1902. november 25. Az elnökség.

— Különlegességi dohány-

áruda. Igen sokan kérdést intéznek hozzánk az iránt, hogy mikor fogják már megnyitni a különlegességi dohányárudát? De nem tudunk feleletet adni reá, mert semmikép sem tudjuk kipuhatolni, hogy ezen nagy fáradsággal és sok után-járással kiszorított speciális tizlet meg-nyitását minő és honnan származó aka-dályok késeletetik. Némelyek azt beszélik, hogy a pénzügyminiszter visszavonta az engedélyt, mások meg, hogy a pénzügy-igazgatóságnál feneklett meg a dolog, egy harmadik verzaió arról suttog, hogy az tizlet megnyitásának holmi magánérde-kek állják útját. Anélkül, hogy esen hir-lelések közül bármelyiknek is hitelt ad-nánk, nem tartjuk helyesnek, hogy egy nagy vármegye közönsége ezen jogos és méltányos igényének kielégítését bármily-en czimen és bármilyen okon is még továbbra is elodázzák. Miután a pén-zügyminiszter az engedélyt kiadta a a mint értesültünk a pénzügyigazgatóság is megkötötte a szerződést az elárusítási val, tisztelettel kérjük azokat, a kiktől az ügy lehonnyolítása függ, legyenek rajta, hogy az tizlet minél előbb megnyitassék. Est kívánja a közérdek.

— Czeccilia ünnepély. Az az éven-kinti szokásos ünnepély, melyet a csiksomlyói tanítóképzede ifjúsága az intézet védő szentje Szent Czeccilia nevének évfordulójá alkalmával mindig megtart, vasárnap is programszerűleg és igazán szép keretben folyt le a gyakorlati iskola termében, melyet szép számú előkelő kö-zönség töltött be. A program nem volt ter-jengős, de tartalmilag választékos a annak minden egyes pontja az előadás szabatosága és összhangjával valóban élvezetet nyújtott a közönségnek, melyet különösen meglepett az a nagy haladás, mit a képezdei ifjúság zenekara a zenetanulásban tanusított és a mi Dományácz Péter zenetanítónak igazán nagy érdeme. A nyitányt a zenekar a „Hunyadi indulóból vett részlettel vezette be, mit a közönség zajos tapsal fogadott, Szent Czecciliáról és Krenczer „Imája”-ból a férfiak adott elő szép össze-vágó énekrészleteket, Földes Zoltán IV-ed éves növendék saját szerzeményű és szónoki hűvel szabadon tartott alkalmi beszédével aratott nagy tetszést, a mi ismétlődött a „Vonós hár-mas” után is a mit Lacz Kálmán, „Romhányi István és Lupán M. igen szépen és szabatosan produkáltak. Az „1000 év után” című melo-drámban, mit Romhányi István harmóniummal kísért, Varga Ferencz remek szavaltatával excel-lált. Blénesi Károly pedig az „Ur imája” című szavaltatával mutatta be e nembeli képességét. A szép ünnepélyt a zenekar a „Hunyadi” induló-val zárta be.

— Gyászrovat. A gyergyószentmiklósi „Paulai Szent Vinczerói” nevezett Irgalmas nő-véreket sulyos vesztéség érte. Szeretett pályá-társnőjük, tiszteletnő nővér Haberta e hó 18-án életének 34-ik évében jobblétre szenderült. Temetése e hó 20-án délután 3 órakor történt még nagy részvét mellett.

Ferenczi Annuska Ferenczi Sándor és Orbán Anna leánykaja, polgári iskolai I. oszt. növendék folyó évi november hó 21-én reggel 3 órakor élete 12-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 22-én, délután 3 órakor történt.

A mint részvétellel értesültünk Nagy Tamás nyugalmazott főszolgabíró Tordán, a hová la kását áttette volt, folyó hó 21-én 67 éves korában szívszélhűdés következtében elhalálozott. Halálát neje szűl. Kármendi József, továbbá gyermekei: Nagy Lajos Tordaaranyosmegyei árvaszéki főnök és neje Ordodi Paula, Nagy Bella és férje Takács József, Nagy Etelka, Nagy Kálmán és Nagy Rózsika gyászolják. Legyen béke porai felett!

— Tanítói fizetés kiegészítés. A val-lás és közoktatási miniszter Máthé Lászlónak a csikvacsárcsi államilag segíyezett elemi nép-iskolánál alkalmazott tanítónak jelenlegi 660 korona fizetésének 800 koronára való kiegészíté-sére 140 korona államsegélyt engedélyezett.

— Működvelő társulati mozgalom. A gyergyószentmiklósi működvelő-társulat e hó 15-én választmányi gyűlést tartott, mely alkalm-al 2 darab előadását határozta el. Elő fog-ják adni a „Kis Madaram” című népszimfóvet és „Az Apórok” című vigjátékot. A választ-mány határozata szerint, egyik darab a karác-sonyi ünnepken fog előadatni, míg a másik január havára van tervezve. Ördömmel várja a kö-zönség e derékülködvelő társulatnak újabb jó aikerét!

— Székely munkás osaladók elhelye-zése. A szegedi kenderfonó gyár részvény-társaság komádi gyárába 4 új székelv család elhelyezésére tesz ajánlatot, melyben egyenkint

legalább három 16 éven felüli leány munkás is van, a kiket a tilolási munkára lehetne alkalmazni. Ezzel a 4 családdal azonban mehetne 12-nél több ilyen munkás is. A férj családfőnek egész évre ott állandóan 80 kr. azaz 1.60 fillér napszámtól fizet a társaság; a tiloló leány munkások általában dolgoznak a minden meterméza kitöltés kenderért kapnak 1 forint 20 krajczárt, mely fizetés mellett szorgalmukhoz képest 7—11 koronát is keresnek. Az utazási költségeket a gyár viseli. Kapnak ezen kívül a gyártelepen ingyen lakást, fűtést, világítást; a tiloló leányok pedig újkör és a keresetükön kívül 90 korona jutalmat. A jelentkezni kívánók az említett gyár igazgatóságban ajánlatukat megtehetik.

Régi és valódi Erdélyi Naptár. Megjelent és minden könyvkereskedésében kapható a Stein János-féle „Közhasznú Erdélyi Képes Naptár”. E közkeveltségi naptárnak ez a 44-ik évfolyama és a legnagyobb gondossággal van össze állítva a különösen a vásárok felsorolása van benne a legkörülményesebb pontossággal keresztyül vite. Ára 60 fill. Ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

Alapszabály megerősítés. Gyergyószárhegy községben a földmivesi utasításnak vallás erkölcs és hazafias szellemben való képzése, közhasznú, főleg a földművelés körébe vágó ismeretek terjesztése és tisztas szorgalmak szerzése céljából Both Ferencz főesperes, apát-kanonok elnöksége alatt megalakult „Kath. Ijúsági Egyesület” alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyási záradékkal ellátta.

Uj állattenyésztési kerületi felügyelőség. A földmivelési miniszter a székesfehérvári állattenyésztésnek az eddiginél nagyobb mértékben való fejlesztése céljából, valamint hogy az erdélyi vármegyék felbőli állattenyésztési kerületi felügyelőségek az arányosabban beosztott területen hatályosabban működhessenek, folyó évi december hó 1-től kezdődőleg Szepsiszentgyörgy székhellyel új állattenyésztési kerületi felügyelőség felállítását határozta el. Ezen újonnan szervezett 21-ik m. kir. állattenyésztési felügyelőség hatásköre Csik. Háromszék és Brassó vármegyékre terjed ki annak vezetésével Liekl Károly ker. állattenyésztési felügyelő bizott meg.

A haldokló vallomása. Temesvárról jelentik a következőket: Klotz Ádám hidegkúti földbirtokos Póter öcsés egy váltótartozásért bepörölt. A váltóper folyamán Klotz Ádám esküt tett arra, hogy a váltón levő aláírása nem valódi. Klotz Péter nem hagyta a dolgot annyiban, följelentette bátyját hamis eskü miatt. Ennek a bünpörök koronatanuja Reinhold József, a ki eskü alatt vallotta, hogy látta a mikor Klotz Ádám a nevét a kérdésre váltóra írta. A törvényszék Klotz Ádámot e vallomása és az irászakértők véleménye alapján egy esztendői fogházra ítélte. A Kuria az ítéletet hat havi fogházra változtatta át, a mely büntetést az év augusztus havában meg is kezdte. Két hónapot töltött már a börtönben, midőn váratlan fordulat történt. A vad koronatanuja, Reinhold József súlyos betegségbe esett. Hozzájártozó papot hívtak a ő, mielőtt a haldokló szentségét fölvette volna, behívatta gyermekeit és a szomszédokat, a kiknek lelkére kötötte, hogy mindig igaz uton járjanak, mert ő tudja, hogy az isten azért bünteti most, mivel Klotz Ádám ellen hamisan tette le az esküt. A jelen levők ezt tudomásra adták Klotz Ádám ügyvédjének, a ki perújítással élt és a törvényszék a mai nappal szabadlábra helyezte az ártatlan embert.

NYILTTÉR.

Szent Péter egyházmegye erdősegei.
Igen érdekes újságot közöl velem bizalmi emberem Budapestről. Ez oly annyira fontos Csikmegyére nézve, hogy el nem mulaszthatom, hogy azt az alábbiakban közlirre ne tegyem.
Ugyanis hosszabb idő óta foglalkoznak a csikszépvízi Dajbnak és az ottani gyógyszerész ur a „Szent Péter egyházmegye” erdősegek eladásával, mely célból a lefolyt 1901. évben a dr. Neumann Sándor ügyvéd és Hottay Pál urakat bízták volt meg a közvetítéssel.
Ezen közvetítés egy látszik, sikertelen lévén, most az mutatkozik hogy a Szent Péter egyházi erdő állományt a **Krakkói Ljubomirsky Kázmér herceg** vette meg, a ki eziránt egy, szintén **gácsországi Kaizer Lajos** társas szerződést is kötött, úgy, hogy az erdőállomány most már mindkettőjük tulajdonát képezné.
Mindkettőjük részéről pedig legutóbb az imert fabizományos, Obersohn Miksa ur, bizott meg az eladás közvetítésével, aki a Szent Péter egyházi erdőállományt, megbízatásához képest, Budapestben ícsésán szót is hordogatta.
Ljubomirsky herceg a mult hét folyamán tényleg Budapestben, a „Hungária” szállóban időzött is és a nevezett erdőállományt több ottani előkelő embereknek kínálta megvételre, kötelező leveleket (impegnokat) is állított ki, sőt hangolyozta azt is, hogy a fa kiboztatásnak céljából már egy gyári czeget egy sodronyvasut berendezésével is bizott meg.
A szóban lévő erdőállomány egyike a leg nagyobbaknak, a melyekkel Csikvármegye rendelkezik és e módon ez is idgen kezekbe kerülne, egy leagely herceg kezeibe, a kit ehhez
) Az e rovatban közöltékért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

egyéb érdeke a oyeremény hajezanál nem fűzhet, a magyar vállalkozó szellemtől ellenben egy nagyobb darabja vonatnék el azon kenyérnek, a melyre oly annyira szorul.

Tudomásom van róla, hogy ezen objektum értékesítésének évek óta már azon nagy akadály állja útját, hogy a miniszteri engedély különféle okoknál fogva, ezen eladáshoz nem volt kieszközölhető; azt is tudom, hogy eladás esetén egy olyan csakis nyilvános árverésen lett volna lehetséges.

Hogy ez irányban közben változás történt-e, hogy a herceg az ügy érdekében Budapestben személyesen közben járt-e? azt nem tudom; minthogy azonban az erdő eladása, illetve továbbadása érdekében előkelő czegekkel Budapestben személyesen tárgyalt, mégis csak közel fekvő dolog, hogy valamelyes jogszabályi értelem indította, hogy ugy cselekedjen, mert hát másképp nem állított és nem állított volna ki azon ugynevezett „impegnokat”, a melyek időhatárolt kötelezettséggel bírnak.

R-mélem, hogy mődonban lesz a helyi közönségnek egy olyan hercegi impegnok levelet rendelkezésére is hoztatni, most azonban a következő kérdést vagyok bátor itézni:

L-hetséges-e, hogy egy csikmegyei erdőállomány, melynek értékesítését eddig, tudomásom szerint a főhatósági engedélynek hiánya tette lehet-tlené, mely állomány, felsőbbhatósági engedély esetén is csak nyilvános árverés útján lenne értékesíthető, hogy egy olyan állomány most hirtelen Ljubomirsky hercegnak kéz alatt adathatott el, a minek lennie is kell, minthogy ő ezen állományt kötelezőleg tovább eladási alá bocsátja?

Ezen kérdés kétségekivül Csikvármegye legbövebb körét fogja érdekelni és a válaszára a magas megyei intéző körökből meg lesz adható.

Ezen választ mély tisztelettel kérem: *Scevola.*

Laptulajdonos:

GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Felhívás!

Az új közigazgatási törvény értelmében minden községnek **2 új bélyegzőre** lévén szüksége, tisztelettel kérem a t. községi előjáróságokat, azok beszerzése iránt bizalommal hozzám fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Szovoda József,
könyvnyomdatulajdonos.

Fővárosi napilapok

u. m.: **Budapesti Hirlap, Magyarország, Képes Budapest** — miután azok után házhoz küldve nem lesznek — kaphatók mindennap **Szovoda József** könyvnyomdájába és **özv. Karácsony Jánosné** szatócs kereskedésében.

734—1902.

végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közlirre teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbíróságok 1902. évi Sp. 399/3. számú végzése következtében dr. Nagy Jenő csikszentmártoni ügyvéd által képviselt kásonnyifalusi Csobot János és társa javára kásonnyifalusi Csobot József ellen 167 korona 48 fillér s jár. erejéig 1902. évi július hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 845 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tüzifa, cséplőgépek, széna, szekér nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbíróság 1902. évi V. 388/4. számú végzése folytán Kásonnyifaluban aipera lakásán son leendő eszközlésére **1902. évi november hó 28-ik napjának délelőtti 10 óraja** határidővel ki tüzetik, és ehhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülváltatták a azokra kielégítési jogot nyertek. Aha, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszentmártonon, 1902. évi november hó 20-ik napján.

Zöldy Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 2242—902.

k. i.

Arlejtési hirdetés.

Alulirt városi tanács ezennel közlirre teszi, hogy a város községöldi épületének felépítését arlejtés útján **1902. évi december hó 23-án d. u. 2 órakor** a város házában írásbeli ajánlatok alapjára vállalatba adja.

Ezen épület kikiáltási ára 9264 kor. 64 fillér. Csakis az egész épület felépítésére tett ajánlat vétetik figyelembe.

Vállalkozni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át bántapénz gyanánt készpénzben vagy óvadékképes papirokban ajánlatukhoz csatolva a városi tanács-hoz a fenti kiirt napon déli 12 óráig benyújtani.

Később érkezett ajánlat, vagy utóajánlat figyelembe nem vétetik.

A vonatkozó költségvetés és tervrajz a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Csikszereda, 1902. évi november hó 20-ik napján.

A városi tanács:

Dr. Ujfalusi Jenő, **Balási Lajos,**
polgármester. 1-3 jegyző.

Vidékre szándékozott áttelepülés folytán egy jól berendezett

épületes belső

helyben örök áron eladó. További utasítást ad a kiadó!

Sz. 482—902.

rki.

Pályázati hirdetés.

Csikszereda város rendőrkapitányánál a rendőrőrmesteri állás megtresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

A rendőrőrmesteri állással évi 600 korona készpénzfizetés és teljes egyenruházati általány jár.

Pályázati kérések f. évi december hó 6-ig Csikszereda város tanácsához czimzetten beadandók; úgy, hogy a később érkezhető pályázatok csak egy újabb pályázati hirdetés esetén jöhetnek figyelembe.

Kiszolgált esendő, vagy rendőr altisztek előnyben részesülnek.

Csikszereda, 1902. évi november hó 24-ik napján.

Kovács János,
rendőrkapitány.

1-2

Hirdetés.

A csikszeredai kir. törvényszék elnöke az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 8-ik §-ának rendelkezése alapján közlirre teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszéknel szervezett esküdtségi elnökévé az **1903. évi január hó 1-től folyó egy évi időközre dr. Perjéssy Mihály** csikszeredai kir. trvszéki elnök, helyettesül pedig **Eltes Zsigmond** kir. ítélő táblai bíró czim és jellegmel felruházott kir. törvényszéki bíró jelöltetett ki.

Csikszeredán, 1902. évi november hó 22-én.

Dr. Perjéssy Mihály,
elnök.

Tüzifa eladás.

Ajánlok teljesen száraz kemény (bűkk) tüzifát, ölenkint **14 koronáért** Csik-Szereda, Somlyó vagy Szépvizre házhoz szállítva.

Szebeny Antal
Csik-Csalóc.

5-6

Plissé (gouvree) mun'ákat

bármilyen szélességben **3-4 órai idő alatt** eszközlött: posztó-, szövet-, selyem- és creppekbl.

Karácsony Ninka,
Gyergyószentmiklós.

3-3

Sz 2549—902. k. i.

Pályázati hirdetés.

Csikvármegye gyergyó-tölgyesi járásba keblezett, 6201 lélek számmal bíró Békás nagy községbe üresedésbe jött községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A községi orvos évi javadalmazása 1200 korona fizetés, 200 korona lakbér illetmény, vagy ha a község olyannal rendelkezni fog természetbeni lakás a a közegészségügyi törvény értelmében a községi orvos és község által közösen szabályrendeletileg már megállapított

látogatás és fuvarozási illetmény, a meny nyiben ténykedése két kilométeren tul igényelne kiszállást.

Kilátásba helyeztetik esetleges fizetés javítás, valamint a faiparral foglalkozó kereskedők által a munkások és családjaik ügyében tett látogatása külön évi díjazása is és végre a kézi gyógytár tartására a legmesszebb menő engedély megadása — van kilátásba helyezve.

Felhivom pályázni ohajtó orvos urakat, hogy az 1876 XIV. t.-cz. 143. §-ban előirt képesítésről szóló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket **f. évi november 20-ig** annyival inkább adják be, mert az elkéve érkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Gyergyó-Tölgyesen, 1902. október hó 20-án.

Bogáthy,
főszolgabíró.

3-3

Sz. 027—902.

mj.

Hirdetés.

Közlirre teszem, hogy a vármegye magántulajdonát képező, Csikszereda városban fekvő, Száva Zakariás-féle lakóház kő- és faalkatrészei a magánjavak iródlájában **folyó év december hó 3-án d. e. 9 órakor** megkezdődő nyilvános szöbe'i árverésen, azonnali készpénzfizetés mellett a legmagasabb ajánlattevőnek örökösön el fognak adatni.

Vevő köteles lesz az épületet alapjával együtt teljesen kibontani a abból kikerült anyagot a törmeléket a helyszínről 1902. év december 20-áig saját költségén elszállítani.

Az épület becsárát 200 koronában állapítom meg.

Csikvármegye magánjai igazgató tanácsának elnöksége.

Csikszeredában, 1902. évi november hó 11-én.

Becze Antal,
alispán, elnök.

2-2

Faarverési hirdetés.

Alulirt birtokossági elnök ezennel közlirre teszi, hogy a közbirtokosság tulajdonában levő „Bardocza” erdőrészen tüzemterv szerint kihasználható 18 k. holdon szakértői becalés szerint megállapított 1390 m³ (köbméter) gömbölyü luczfenyő haszonfa a birtokossági tanácsnak folyó évi október hó 24-én megtartott gyűlésében hozott határozata alapján a legtöbbet ígérőnek szó és írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 1969 korona 16 fillér, azaz: egyezer kilencszáz hatvankilenc korona 16 fillér.

Az árverés **1902. évi november hó 28-án K. Jakabfalva község házában d. e. 10 órakor** fog megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Árverezni szándékozók oly értesítéssel hívatnak meg, hogy a kikiáltási ár 10% bántapénz képezés készpénzben lefizetendő.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatokhoz a borítékban „Ajánlat” a „Bardocza” erdőrészen eladni szándékoltt fatömegre” czimű színtén 10% bántapénz, vagy megfelelő értékű óvadékképes értékpapir csatolandó és magában kell foglalnia, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

A megajánlott összeg számokkal és betűkkel kürendő és az, az árverés megkezdése előtt az árverés vezető bizottsághoz benyújtandó.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Az árverési és szerződési feltételek és a becalésre vonatkozó közlelbbi adatok a községi előjáróságnál a hivatalos órákban megtekintheők.

Ez alkalommal szintén eladatik a „Bardocza” nevű helyen leszámazott 1150 darab bűkkfa, darabonkint 1 korona kikiáltási árban.

Káson-Jakabfalva, 1902. évi november hó 15-én.

Weltz Ignác,
birtokossági elnök.

2-2